

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ
ਬੀ ਜਗਨਪਾਦਾਸ ਅਤੇ ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ

ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ.ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਖਰੈਤੀ ਲਾਲ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1954 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 140।

1956
May, 8th.

ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਅਸੈਸੀਅਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਮੈਂਟੇਨੈਂਸ) ਐਕਟ (1947 ਦਾ XIII)—
ਸੈਕਸ਼ਨ 5(ਬੀ)—ਕੰਮ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਵਿਅਕਤੀ—ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ—ਕੀ ਉਸ
ਕੇਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਜਿੱਥੋਂ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ—ਬਾਅਦ 'ਤੇ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ
ਕੰਮ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ—ਪ੍ਰਭਾਵ—ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ (1861 ਦਾ V)—ਸੈਕਸ਼ਨ 29।

ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1861 ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ, -
ਨੌਕਰੀ ਛੱਡਣ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ
ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਦੀ
ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ 'ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ' (ਮੈਨਟੇਨੈਂਸ) ਐਕਟ, XHf^L947 ਦੀ
ਧਾਰਾ 5।

ਜਿੱਥੇ ਸਰੀਰਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਜਾਂ ਕਮੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ
(ਮੈਨਟੇਨੈਂਸ) ਐਕਟ, 1947 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪੁਲਿਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ
ਕੰਮ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 5 (ਬੀ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕੰਮ
ਨਹੀਂ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ)।

(ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 23 ਜੁਲਾਈ, 1953 ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 437 ਆਫ 1953 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ 'ਤੇ, 1953, 1953 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ ਡੀ/ਐਲ ਵਿਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ- ਸ੍ਰੀ ਐਨ ਐਸ ਬਿੰਦਰਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, (ਸ੍ਰੀ ਪੀ ਜੀ ਗੋਖਲੇ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ)।

ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ *. ਸ੍ਰੀ ਏ ਐਨ ਚੇਨ ਏ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਕੇ ਐਲ ਮਹਿਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਨਿਰਣਾ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-

ਸਿਨਹਾ, ਜੇ.—ਇਹ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 487 ਆਫ 1953, ਮਿਤੀ 23 Sinha, J. ਜੁਲਾਈ, 1953 ਨੂੰ ਸਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ ਇੱਕ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਏ. ਰਾਜ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ, 1947 ਦੇ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਅਸੈਂਸੀਅਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਮੈਨਟੀਨੈਂਸ) ਐਕਟ, XIII ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ "ਐਕਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ, ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਵਿਖੇ ਫਸਟ ਕਲਾਸ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਮਿਤੀ 30 ਮਾਰਚ, 1953 ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਕੈਪ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼, ਮਿਤੀ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953।

ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਜਲਦੀ ਹੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕਾਂਗੜਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਇਲਾਕਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਂਗੜਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਲਈ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਉਹ 1947 ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਜਲੰਧਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦਸੰਬਰ 1952 ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਬਦਲੀ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

The State
Punjab v.
Kharaiti

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤੋਂ ਕਾਂਗੜਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨਜ਼, ਕਾਂਗੜਾ ਵਿਖੇ, ਲਾਲ ਸਿਰਾਜ
ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਜਨਰਲ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ; ਕਿ ਜਨਵਰੀ
1953 ਵਿਚ ਉਹ ਆਈ

"" ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨਜ਼, ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ, ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਸਿਖਲਾਈ ਲਈ

ਇੱਕ।* (ਰਿਫਰੈਂਸ ਕੋਰਸ) ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 2 ਫਰਵਰੀ, 1953 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ ਰੋਲ ਕਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨਜ਼ ਆਰਮਰ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਬਿਨਾਂ ਰਾਈਫਲ ਦੇ ਸੈਂਟਰੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਤ 9 ਵਜੇ ਤੱਕ ਡਿਊਟੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ। 11 ਵਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਡਿਊਟੀ ਸੌਂਪਣ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਜਾਂ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਡਿਊਟੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਡਿਊਟੀ ਰੋਸਟਰ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਫੁੱਟ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਉਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ^{ਪੀ} 2 ਵਜੇ 3 ਫਰਵਰੀ 1953 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ 11-30 ਵਜੇ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਰ ਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਰੋਲ ਕਾਲ ਇੱਕ ਬਿਗਲ ਨਾਲ ਵੱਜੇ ਅਲਾਰਮ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਲਗਭਗ 15 ਮਿੰਟਾਂ ਤੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਵੱਜਦਾ ਰਿਹਾ। ਅਜਿਹੀ ਰੋਲ ਕਾਲ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਭਾਲ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਉਹ ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਕਰੀਬ 9-30 ਵਜੇ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੀ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਡਿਊਟੀ ਸੌਂਪੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਆਗਿਆ ਲਏ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ, 2 ਫਰਵਰੀ, 1953 ਨੂੰ ਰਾਤ 11-30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ 9-30 ਵਜੇ ਤੱਕ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਵਿਖੇ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਗਵਾਹੀ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਲੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤਾ

ਏਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 'ਵੇ ਰੁਝਾਨਾਂ' ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਕਿ ਉਸਨੇ 2 ਫਰਵਰੀ, 1953 ਨੂੰ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਵਿਖੇ, ਕਾਂਗੜਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੁੱਟ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਤ 9 ਵਜੇ ਤੋਂ ਰਾਤ 11 ਵਜੇ ਤੱਕ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨਜ਼ ਵਿਚ ਅਸਲਾਖਾਨੇ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਰਾਈਫਲ ਦੇ ਇਕ ਸੰਤਰੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਪੈਰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਡਿਊਟੀ ਸੌਂਪੀ ਸੀ। ਅਤੇ, ਦੂਜਾ, ਇਹ ਕਿ ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਬਹਾਨੇ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫੁੱਟ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 2 ਫਰਵਰੀ, 1953 ਨੂੰ ਰਾਤ 11-30 ਵਜੇ ਤੋਂ 9-30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦਾ am.

Sinha, J.
The State of
Punjab
v.
Kharaiti Lal

ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਬਚਾਅ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 342, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਸਾਰਥਕ ਬਚਾਅ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

“2 ਫਰਵਰੀ, 1953 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ ਮੇਰੀ ਡਿਊਟੀ ਮੈਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਐਕਸ. P.D.I. ਮੈਂ ਫਿਰ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ., ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ, ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੈਨੂੰ ਸਿਰਫ ਬੈਠਕ ਜਾਂ ਦਫਤਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਨਕਲ ਐਗਜ਼ੀ ਬਿਟ ਡੀ.ਈ. ਦਿਖਾਈ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ, ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਨੇ ਵੀ ਉਸੇ ਦਿਨ/2 ਫਰਵਰੀ, 1953 ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨੇ ਮੇਰੀ ਉਕਤ ਡਿਊਟੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨਜ਼ ਬੈਰਕ ਵਿੱਚ ਬਿਮਾਰ ਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਗਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ। 3 ਫਰਵਰੀ ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ, 1953, ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀਈਟੀ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੇਰੀ ਲੱਤ ਗੁਆਰਾਂਵਾਲਾ ਵਿਖੇ ਬਚਾਅ ਕਾਰਜ ਦੌਰਾਨ ਸੜ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਸੀ।

ਸਟੇਟ ਆਫ ਉਸ ਨੇ ਜੁਲੰਦੂਰ ਦੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਸਮੇਤ ਕਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 27 ਫਰਵਰੀ, 1953 ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ
 v. Kharaiti Lal ਅਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਨ। ਸੱਜੇ ਪੱਟ ਅਤੇ ਲੱਤ
 Sinha, J. ਗੋਡੇ ਨੂੰ ਪਾਰ. ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿਣ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਡਿਊਟੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਕੁਝ ਹਲਕਾ ਡਿਊਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਸਾਬਕਾ DW 1|D ਥੀ^ਕੇਸ ਦੀ ਮੇਰੀ ਮੈਡੀਕੋ-ਲੀਗਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸੱਚੀ ਕਾਪੀ ਹੈ”।

ਸੰਟਰੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਅਵੱਗਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ, ਅਰਥਾਤ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲ 1 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 2 ਅਤੇ 3 ਫਰਵਰੀ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਸੀ। 1953. ਉਸਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਨਵੈਂਸ਼ਨਲ ਸੀਟੀਈਡੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

* ਇਹ ਐਕਟ ਮੈਨੂੰ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਫਰੈਸ਼ਰ ਕੋਰਸ 'ਤੇ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਾਲੀ ਰਾਤ ਅਤੇ ਤੜਕੇ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ

ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਪੂਰਵ- ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾ-
ਖਰੈਤੀ ਲਾਲ ਵਾਈਸ ਮੇਨਟੇਨੈਂਸ ਐਕਟ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਖਿੱਚਦਾ। ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ।

ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕੁਝ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ, ਪਰ ਪੂਰਬੀ
ਪੰਜਾਬ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾ ਮੇਨਟੇਨੈਂਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ
ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ
ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼
ਛੁੱਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ
ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ
ਬਹੁਤ ਜਨਤਕ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਸੀ।

ਇਹ ਕੇਸ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਸਾਲ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਰਾਮ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ
'ਤੇ ਮੁਢਲੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7(3) ਦੇ
ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ
ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਘੱਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਨਾਲ
ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਬੈਂਚ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ
ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7(3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ
ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਆਪ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਡਿਪਟੀ
ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ
ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਸੂਚਨਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ। ਵਿੱਚ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ

* ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਖਰਫਤਿ¹ ਲਾਲ

ਮਿਤੀ ਸ਼ਿਮਲਾ-2, 20 ਜਨਵਰੀ, 1948 ਟੀ.ਐੱਸ.ਸਿਨਹਾ/ਜੇ.
ਨੰ. 1248-ਐੱਚ ਕੈਪ-48 2075।—ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ -
(ਰੱਖ-ਰਖਾਅ) ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3)
ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ,
ਰਾਜਪਾਲ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪੀ. 'ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ
ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੁਲਿਸ

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੌਖਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ.

ਐੱਸ.ਡੀ. ਨਵਾਬ ਸਿੰਘ, ਪੂਰਬੀ
ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ।

ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗੜਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਕਾਂਗੜਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਇਲਾਕਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਫਾਈਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

“ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਸਿਵਾਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ?”

ਪਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਿਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਖਾਸ

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰਾਜ - ਰਾਜ ^ਏ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲਾਲ ਮੰਗ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖਰੈਤੀ ਯੂ' ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਹ **ਬੌਝਾ ਹੈ**। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

"ਇਹ ਐਕਟ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ" (ਵਰਤਮਾਨ ਕੇਸ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ)।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਕਟ "ਅਧਾਰਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੜਤਾਲਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਉਜਾੜੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅੰਦੋਲਨ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇ" ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

"ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ-

- (a) ਅਜਿਹੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਨੂੰਨੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ
- (b) ਬਿਨਾਂ ਵਾਜਬ ਬਹਾਨੇ ਅਜਿਹੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੰਮ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਕਰਦਾ ਹੈ,

ਇਸ ਐਕਟ *' ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਬਦ ਹੁਣ ਤੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਖਰੈਤੀ ਲਾਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿੱਖਣ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਖੁੰਝਾਇਆ, ਉਹ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੀ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਣਾ ਐਡ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਪੜ੍ਹਣ 'ਤੇ ਨਹੀਂ,

ਬਲਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਬੀ" ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ।

ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੋ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਲਈ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਦਾ। ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ, 1861 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 22, V ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਰੇਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 2 ਅਤੇ 3 ਫਰਵਰੀ, 1953 ਦੀ ਰਾਤ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨਜ਼ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ, ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਊਟੀ ਵਿੱਚ ਅਣਗਹਿਲੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗੀ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਹੋਵੇ। ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਪਰ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੰਮ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਕਰਨ ਦੇ ਜੁਰਮ ਲਈ। ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਅਨੁਸਾਰ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਛੱਡਣ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਹੈ

ਇੱਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਕੰਮ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਦੇ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਰੌਤੀ ਲਾਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਜਾਂ ਕਮੀ ਦੇ ਕਾਰਨ -----ਸਿਨਹਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਕੰਮ ' ਜੋ - ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ "ਕੰਮ" ਦੇ ਅਸਲ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ "ਕੰਮ" ਨਹੀਂ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨਜ਼ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਪਰ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕੰਮ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਜਾਂ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡਣ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ

ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ